

Szegedi Egyetem

- VITA - VITA - VITA -

Miért nem népszerű a színház?

Hozzászólás Németh Ferenc cikkéhez

Jószándékú problémafelvető és megoldást kereső cikksorozatát olvashattunk a lapban Németh Ferenc tollából. Ezek a törekvések azonban csak az általános tények felkutatásában értek el eredményeket, a megoldások már kevésbé kézzelfoghatóak. Tisztázásra vár még jó néhány felvetett, de megoldatlan kérdés a színház elvi és gyakorlati műsorpolitikájával, céljával, a színház és közönség kölcsönös igényeinek felvetésével kapcsolatban.

Nem hinném, hogy megnyugtató megoldásra vezetne Németh javaslata a sajtó szerepével kapcsolatban.

A műsor megváltoztatása évközben helyes, ha a színvonal emelése érdekében történik; de minden bizonytalansággal nem ilyen megfontolások alapján nem játszik Millert.

Nagyon helyes az új, modern darabok bemutatására való törekvés, de a színháznak be kell látnia, hogy ezeket hosszabb ideig műsoron tartani lehetetlen. Miért nem lehet a kamaraszínház ilyen kísérletnek színhelye? Miért nem lehet ugyanitt próbálkozni például egyfelvonalos színrevitelével (Karinthy, Molnár)?

A fiatal színészek részéről tiszteletre méltó az az igyekezet, hogy az új profilnak megfelelően, vállalják ezekben a darabokban a bemutatást. De nem főleg-e a kettős veszélynek is kitenni őket? Egyrészt magának a darab sikerének a biztosítása, másrészt a színészi teljesítmény tökéletességének elérésére való törekvés súlya nehezíti vállukra.

A korábban említett műsorpolitika talán megkönynyítene helyzetüket, s így fokozottabban tudnának koncentrálni a szerep követelményeire.

Közelítve a színház és közönség kapcsolatához, meg kell állapítanunk, hogy a színház nem használta ki a közönségszervezés lehetőségeit az egyetemisták körében.

Feltétlenül meg kellett volna kísérlni például a

műsorterv összeállításának utolsó fázisában az egyetemi hallgatók körében egy nyilvános anketon a terveket ismerlve, véleményét, ötleteket kérni, és ha ez lehetséges, azokat figyelembe is venni.

Ugyancsak felhasználható lenne a Collegium Artium, ahol a színház rendezői, színészei egy előadássorozatban megismertethetnék a problémákat, terveket és igényeket.

Sokat jelentene egy — a cikksorozatban már javasolt — speciálkollégium bevezetése a bölcsészeknél (nem rekesztve ki más karok hallgatóit), ennek megszervezése azonban már a közönség, az egyetemi hallgatók feladatát is képezné.

Rövid „hibajegyzékünkben” elérkeztünk a színjátászás másik alapvető kellékéhez, a közönséghez. Az érdektelenség, amelyről írunk, medítálunk, részben a fentiekkel is magyarázható, de nem általános. Abban az esetben, ha a színházban jó darab megy, az érdeklődés lázgerjébe is felzökik, aztán visszazuhan.

Valljuk be végre őszintén, hogy a modernnek nevezett ifjúság, úgy látszik, nem a színház modernségét várja. Mi a modernnek közül is főleg a klasszikus moderneket várjuk, de ha már a régebbieket említjük, Lope de Vega, Goldoni, Csehov is érdeklődésre tarthatna számunkra.

Feltétlenül sok munka vár ránk, egyetemistákra is, ha azt akarjuk, hogy végre egymásra találjon színház és közönség. A KISZ-nek alaposabb közönségszervező szolgálat kiépítését kellene megvalósítani, az egyes érdekesnek ígérkező darabokra felhívni a figyelmet, színházlátogatásokat szervezni. Nem elvetendő a rendező-közönség, színész-közönség találkozó szervezése se, de okukra kell az Egy szerelem három éjszakája után anketből, amelyet nem tudni, mi okból, egy kollégiumi bál előtt egy-két órával, a leánykollégium társalgójában próbáltak sebtében megrendezni.

Van tehát tennivaló bőven, mindkét érdekelt fél (színház és közönség) alaposan nekiláthat a munkának, a közös cél érdekében.

Nem állítom, hogy az itt leírtak minden esetben a leghelyesebb megoldásra vezetnek, de alapot szolgáltathatnak a hibák kiküszöböléséhez.

És végül van még egy kérdés: a történelem még nem produkált soha olyan jelenséget, hogy a szövetségesek összeegyeztetik közös hadművelési terveiket? Én azt hiszem, igen.

Hát akkor rajta, kedves színház és közönség, ülünk le a kerekasztalhoz és beszéljünk — de ne föltétlenül csak így, cikkeken keresztül!

Földváry László

Segítenek a testnevelés-szakosok

A tanárképző Főiskola első félévi sportjáról

Az első tanulmányi félévben, a tömegsport fejlesztése érdekében kétségtelenül a Tanárképző Főiskola tett legtöbbet a szegedi felsőoktatási intézmények között. Kelemen Bélával, a KISZ VB sportfelelősével beszélgettünk a hallgatók igényeiről, lehetőségeiről, versenyeiről.

Gólyabajnokságot szerveztünk atlétikából, még az év elején. Mintegy ötven résztvevője volt a versenynek.

Az alapszervezetek között atlétikában, kézi- és kosárlabdában, természetjárásban, labdarúgásban mérték össze tudásukat a fiúk és a lányok.

Ezen kívül rendszeresen az évfolyamok közötti bajnokságok, ugyanezekben a sportágakban. Itt általában nagyobb küzdelem alakul ki, az első három helyezettet éremdíjazásban részesítjük.

Külön ki kell emelni a természetjárás nagy népszerűségét. Ez vonzza a legtöbb embert. Hetvenen, nyolcvan is részt vesznek egy-egy túrán.

Általában közeli helyekre megyünk, Maros-torkolathoz, Felső-Tiszaparra. Ezek a túrák nagyban elősegítik a Kilián-mozgalomban előírt követelmények teljesítését. Ezt a mozgalmat egyébként is egy három tagú szervezőbizottság fogja össze, amely

adminisztratív feladata magaslatán áll.

— Mi a helyzet a női sportban?

— Nálunk ezen a téren nincsenek különösebb problémák.

A testnevelés-szakos lányok valósággal magukkal ragadják azokat, akiket nem a sport megvetése, hanem valamiféle legyőzhetetlenség tart távol. Legfeljebb azon kell törni a fejünket, hogyan tudjuk megvalósítani azt, hogy a lányokat a röplabdán és a kosárlabdán kívül más sportágakba is bevonjuk.

Hadd jegyzem meg azt a körülményt, hogy nálunk a sport szervezését nagy mértékben befolyásolja az a tény, hogy főiskolánkon testnevelő tanár képzés folyik, s így a leendő testnevelést oktató tanárok egyelőre nekünk segítenek az egyes rendezvények lebonyolításában.

— Milyen tervekkel indultok a következő félévben?

— Három csapattal benevezünk a városi alapfokú kispályás labdarúgó-bajnokságba, szeretnénk minél jobban felkészülni az egri főiskolai szpartakiádra

és jól szerepelni a városi asztalitenisz és sakkbajnokságon — mondotta befejezősül Kelemen Béla.

A legfiatalabb tanszék

Matematika — gépkocsiszerelés — rádiókészítés

A Szegedi Tanárképző Főiskola legfiatalabb tanszéke, a műszaki ismeretek és gyakorlatok tanszéke 1960-ban alakult s az azóta eltelt viszonylag rövid idő alatt rohamosan fejlődött, bővült. Nappali tagozatán jelenleg több mint kétszáz tanuló van és százhatvan a levelező hallgatók száma. A tanszék fejlődése egybe esett a főiskola kollégiumának megépítésével. Az egyéve készült diákszálló földszinti részén három gyakorló- és egy előadótermet kaptak. Ennek köszönhetik, hogy a termekben megszűnt a túlzásfoltosság.

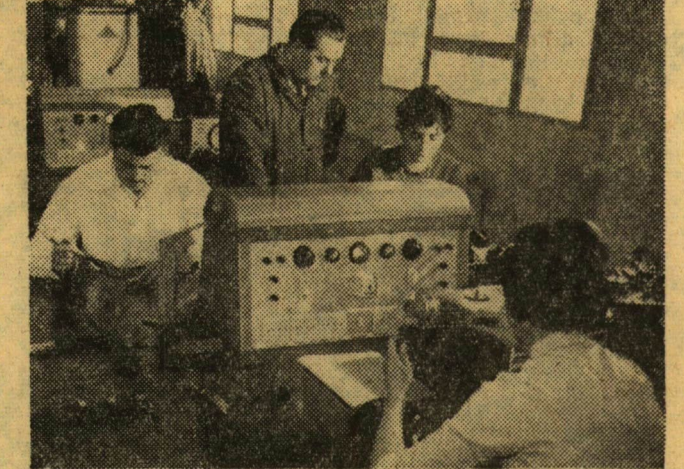
A gyönyörű, világos, tágas termekben példás a rend. Az elektrotechnikai műhely például olyan mint egy laboratórium. Mosógép, televízió, rádió, egyszerű és bonyolult elektromos berendezések sorakoznak itt s a hallgatók megtanulják, hogyan kell kijavítani a kisebb-nagyobb hibákat, sőt maguk is készítenek rádiókat. A csöveket, huzalokat, ellenállásokat átlátszó műanyaglapra rögzítik, mert elsődleges cél a szemléltetés. Olyan hasznos ismereteket szereznek, amelyekre a mindennapi életben is szükség van. Megismerkednek a közlekedésrendszerttel is. Értene a kis motorkerékpárok vezetéséhez s bizonyos mértékben

a gépkocsi szereléshez. Készítettek két darab Go-kart rendszerű berendezést is.

A tanszéken matematika-fizika szakos tanárok tanítanak és sokéves gyakorlattal rendelkező technikusok. A technikusok kiváló szakemberek, akik a különböző szakmák — mint például a hegesztés, a villanyyszerelés — alapvető fogásaival ismertetik meg a fiatalokat.

Már gyümölcsöző külföldi kapcsolatai is vannak a fiatal tanszéknek. A Nyitrai Ta-

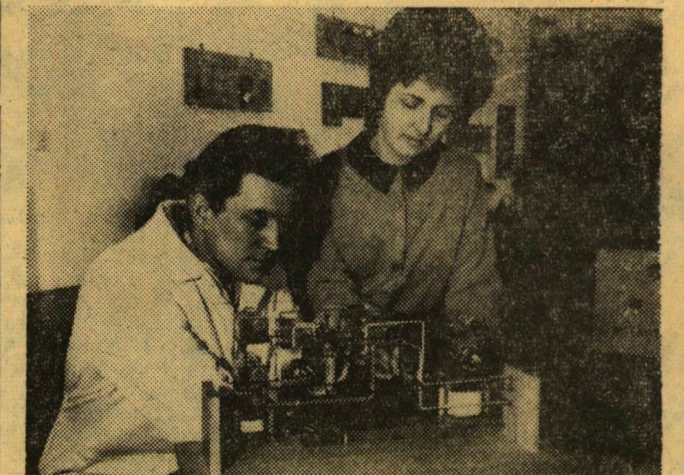
naréképző Főiskolával a nyári termelési gyakorlatok idején hallgatókat cserélnék. A tervek szerint az idén húsz szegedi fiatalot küldenek Csehszlovákiába és ugyanennyit fogadnak onnan négyheti időtartamra. A baráti országból most előadót várnak. Március végén vagy április elején kerül sor erre: a műanyagok feldolgozása és megmunkálása címmel tart majd gyakorlati bemutatóval egybekötött előadást a csehszlovák főiskola képviselője.

A gyengeáramú berendezésekkel ismerkednek a hallgatók az elektrotechnikai gyakorlaton

Millió szikrát vet a hegesztő pisztoly: A munkaszatnáj Tóth Irén és Varjú Lajos

Szabó Sándor negyedéves hallgató egy készülő rádió az „utolsó simításokat” végzi

Irta és fényképezte: Tóth Béla

SZÉLRŐZSA

IONESCO DARABJAINAK ÖSBEMUTATÓIT az utóbbi időben nem Franciaországban, hanem a nyugatnémet Düsseldorf drámai színházában tartják. A nemrégien előadott új színműve, az „Ehség és szomjúság” szép sikert aratott. A közönség egy rendkívül érdekes és elgondolkodtató színházi est emlékével távozott. A darabot Párizsban Jean Louis Barrault társulata fogja bemutatni.

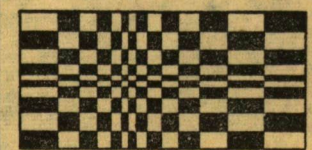
C. W. CERAM, CSALÁDI NEVEN KURT W. MAREK, a Régészeti Regénye című népszerű könyv szerzője befejezte új művét, amelynek címe: „A mozi régésze”.

TENNESSEE WILLIAMS „NAGYSÁGOS KISZASZONY” és „A megcsónkított” című új darabjait még tavasszal bemutatja az egyik Broadway-színház.

„VIVA MARIA” CÍMMEL forgatja a francia Louis Malle Mexikóban új zenés filmjét. Az első világháború idején játszódó filmben Brigitte Bardot egy ir anarchista alakít és Jeanne Moreau egy music-hall énekesnőt játszik.

A CSEHSZLOVÁK TUDOMÁNYOS AKADEMIA A Jaromir Belic egyetemi tanár elnökele alatt kiadói bizottságot hívott életre Jan Amos Comenius, a híres cseh gondolkodó és újító pedagógus összes műveinek megjelentetésére. A mintegy háromszáz kéziratot felölelő 43 kötet közül 1975-ig 13 kerül kiadásra. Comenius műveinek kétharmadát latin nyelven írta.

ANDRÉ MAUROIS BEJELENTETTE, hogy „Prometeusz vagy Balzac élete” című könyve az utolsó életrajz, amelyet írt. Kora nem engedti meg számára a jövőben a hasonlóan fáradságos és hosszadalmas kutatómunkát. A kötet bevezetőjében azt írja, hogy „Balzac a társadalom titkára kívánt lenni, én itt csak Balzac titkára vagyok”.

BOBBY ÉS JURIJ

Ad notam Iván és Joe („Ludas Matylj” — Pusztai P.)

Külön-külön már épp eleget foglalkoztunk e rovat velük — azaz Robert Fischer amerikai és Jurij Averbah szovjet nemzetközi nagymesterrel — de ezt a kis históriát még el kell mondanom.

Jól emléksünk — és a sakk-történelem mindig is emlékezni fog — Fischer 100%-os bajnokságára. Ennek a diadálnak egyik legcsinosabb állomását, R. Byrne elleni játszmáját tavaly június 10-i számunkban közöltük. Azok kedvéért, akik lapunkat olvasás után (f) elhasználnák: GRUNFELD VÉDELEM. R. Byrne — R. Fischer, New York 1963. 1. d4 Hf6 2. c4 g3 3. g3 c6 4. Fg2 d5 5. cd cd 6. Hc3 Fg7 7. e3 0-0 8. Hge2 Hc6 9. 0-0 b6 10. b3 Fa8 11. Fa3 Be8 12. Vd2 e5! 13. de? He3: 14. Bdl Hd3 15. Vc2 Hf2: 16. Kf2: Hg4+ 17. Kgl He3: 18. Vd2 Hg2: 19. Kg2: d4 20. Hd4: Fb7+ 21. Kfl Vd7! — világos föladta. Gyönyörűség a szívek, még így másodikorra is. És az egész játszma nem egészen 13 perccel tart, használt föl sőtét! „No, ezt kár volt elhallgatni az olvasók

S A K K

Rovatvezető: dr. Blahó György

előtt” — jegyzé meg egy bírálnom. (Ime, pótoltam). Grömömre szolgáit, hogy véleményemmel, izléssel nem állottam egyedül. A rendezőség szépséggel tüntette ki a partit, Fischer pedig — a tőle megszokott öntudatos egyszerűséggel — „az évszázad játszójának” nevezte. Ama júniusi számban ugyan aggódó megjegyzéssel kísértem világos 14. Bdl lépését, de a Chess Quarterly-ben megjelent elemzésében a győztes nagymester — többekkel együtt — engem is — megnyugtatót, hogy a jobb 14. Ba8 után is 14. — He4 15. He4: de 16. Fe4: Vd2: 17. Bd2: He4 18. Fa8: Hd2: 19. Bdl He4 20. bc (a legjobb) Ba8: nagy végjáték-előnyvel nyeri vissza a gyalogot”. Márpedig Fischer nagyszerű versenyeredményei mellett az utóbbi években az egyik legjobb elemző nő: rég elmúltak azok az idők, amikor pompás játszmáinak közreadásával más szebelhetne be a dicőségét — és a szerző jogát. De hallgassuk meg őt magát (hiszen Fischer legjobb ismerője, legbősebb magyarázója és legnagyobb csodálója maga Fischer): „Még sohasem vételem hibát egyetlen elemzésemben sem, amit, fájdalom,

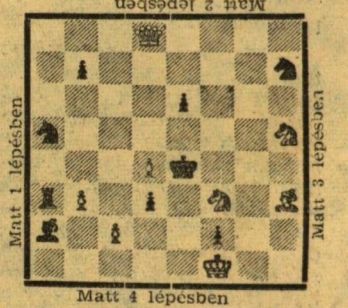
nem mondhatunk el orosz karársáimról”. Ez fájt. Ha a szovjet árkutatás főlényét vontá volna kétségbe, még hancján. De azt mondani, hogy franciának, hogy korlátolt és szellemtelen, egy németnek, hogy felületes és rendetlen, egy japánnak, hogy piszkos és modortalan — egy orosznak, hogy rosszul elemez...

Nos, a Salmati tavaly augusztusi számának 20. oldalán jelent meg Averbah nagymester nagyon szerény és udvarias hangú cikke „Csoda?” címmel. (A cím Mr. Kirbynek, a South African Chess Player szerkesztőjének épp e játszmával kapcsolatos lelkendezésére utal.) „Elemzői tapasztalatom megtanított arra, hogy a hosszú változatokba könnyen csúszik hiba” — állapítja meg ebben. Így pl. a Fischer által legjobbnak vélt 20. bc helyett a főnti változatban 20. Fc6! mind 20. — Ha3: 21. Fa8: Fe2: 22. Bd7: mind 20. — He3: 21. fe Fe2: 22. Bd7! után biztosítja világosnak a döntetlent; 19. — Hb3: — ra (He4 helyett) pedig 20. Ff3 után „legfeljebb patkámérlegben mutatható ki az előny”.

„Végéreményben mindenki tévedhet elemzés közben” — jegyzi meg saját változatáról. —

„Bizonyos százalék hiba elkerülhetetlen...”
... de mindaddig nem érkezett cáfolat az óceán túlsó feléről.

A takarékoság jegyében:
J. J. Colpe
Tijdschrift van de N. S. B.,
1902. (Javitás)

SZEGEDI EGYETEM
A József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: Fapp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácskörtársaság útja 10. Tel.: 51-98. 23-30 Kiadásért felel: Kovács László a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácskörtársaság útja 10. Tel.: 31-00. 31-16. A lapot az Intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyven évre 3 Ft.
Szegedi Nyomda Vállalat